

Brüsszel, 2023.5.17.
SWD(2023) 141 final

Vámügyi reform

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

[...]

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

**az Unió Vámkódexnek és az Európai Unió vámhatóságának a létrehozásáról, valamint
a 952/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről**

{COM(2023) 258 final} - {SEC(2023) 198 final} - {SWD(2023) 140 final}

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat az uniós vámjogszabályok felülvizsgálatáról
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
<p>A jelenlegi rendszer nem kielégítő. Az EU bevételtől esik el. Tiltott és nem megfelelő termékek lépnek be az EU-ba, és veszélyeztetik az uniós polgárok biztonságát és védelmét.</p> <p>1. <i>A vámhatóságok küzdenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló küldetésükben, valamint az ágazati politikák (termékbiztonság és -védelem, az emberek, az állatok és a növények egészségének, valamint a környezet védelme stb.) egyre növekvő nem pénzügyi követelményei miatt. A vámhatóságok és más illetékes hatóságok közötti együttműködés nem elegendő.</i></p> <p>2. <i>A jelenlegi vámeljárások megkövetelik a kereskedőktől, hogy több és nem mindig interoperábilis informatikai rendszeren keresztül az ellátási láncban többször is hasonló információkat szolgáltatassanak a különböző hatóságoknak. Ez adminisztratív terhet ró a jogszerűen működő gazdasági szereplőkre.</i></p> <p>3. <i>A vámmodell nem alkalmas az e-kereskedelemre – az e-kereskedelem hatalmas térnyerése megváltoztatta a kereskedelem jellegét: az EU-ba hagyományosan nagy mennyiségben, rakományként behozott árukról több millió, közvetlenül az egyéni fogyasztóknak szállított kis szállítmányra. A vámhatóságok nincsenek felkészülve arra, hogy megbirkózzanak az áruk és árnyilatkozatok növekvő mennyiségével.</i></p> <p>4. <i>Az adatok minősége, hozzáférhetősége és elemzése korlátozott – Bár a vámeljárások digitalizáltak, a vámfelügyelethez, kockázatelemzéshez és -ellenőrzésekhez szükséges adatok egy decentralizált vámügyi informatikai infrastruktúra több rendszerében széttagoltak és megkettőződnek. Ez költséges a vámhatóságok számára, nem rugalmas, és akadályozza az adatok hatékony felhasználását.</i></p> <p>5. <i>A tagállamokban az operatív végrehajtás jelentősen eltér az ellenőrzési gyakorlatok és módszerek tekintetében. Nincs megfelelő uniós kockázatelemzés a kereskedelmi forgalom megfelelő felügyeletére és a nem megfelelő kereskedelem felderítésére.</i></p>
Mit kellene elérni?
<p>A Bizottság magasabb szintre kívánja emelni a vámuniót. Az általános cél az, hogy az uniós vámhatóságok egységesen lépjenek fel a nem megfelelő áruk feltartóztatása, több vám beszedése és a megfelelő ellenőrzések elvégzése érdekében anélkül, hogy túlzott terhet rónának a hatóságokra és a kereskedőkre.</p> <p>A konkrét célkitűzések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az uniós vámügyi kockázatkezelés megerősítése a pénzügyi és nem pénzügyi kockázatok tekintetében, a teljes ellátási lánc valós idejű uniós áttekintésével és elemzésével. - Az adminisztratív terhek csökkentése és az eljárások egyszerűsítése a kereskedők, a fogyasztók és a vámhatóságok számára, a hatékony vámfelügyelet veszélyeztetése nélkül. - Egyenlő versenyfeltételek biztosítása az e-kereskedelem és a hagyományos kereskedelem számára a vámügyek tekintetében, a héaszabályokkal összhangban. - A vámügyi adatokhoz való hozzáférés és azok stratégiai intézkedések céljából történő felhasználásának javítása a vámfelügyelet javítása és az integrált kockázatkezelési megközelítés biztosítása érdekében. - Annak lehetővé tétele, hogy a vámunió egységesen lépjen fel azáltal, hogy hatékony uniós szintű védelmet biztosít, függetlenül attól, hogy az áru hol lépi át a külső határt.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?

Uniós szintű fellépésre van szükség. A vámunió kizárólagos hatáskör, és az egységes piac megfelelő működésének alapvető eleme. A nemzeti fellépés nem kezelné hatékonyan a problémát.

B. Megoldások

Milyen alternatívák kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva? Amennyiben nincs, miért nincs?

Az azonosított probléma kezelésére négy lehetőséget mérlegelünk:

1. *Egyszerűbb folyamatokból álló csomag:* a szereplők felelősségi körének tisztázása, a behozatali eljárások szükségtelen lépéseinek megszüntetése, az e-kereskedelemre vonatkozó intézkedések, valamint további előnyök bevezetése az átlátható kereskedők számára a jelenlegi digitalizációs modell és a meglévő vámügyi irányítási struktúra keretében. A folyamatok célzott felelősséggel történő egyszerűsítése növelni fogja a hatékonyságot.
2. *Az EU koordinációs vámhatósága:* a fenti első lépésen kívül létrehozni egy új uniós vámhatóságot, amely koordinálja a tagállamok közötti együttműködést a kockázatkezelés terén, meghatározza a szabályok egységes végrehajtását és irányítja a vámügyi programokat.
3. *A Bizottság által kezelt központi uniós vámügyi adattér:* a központi informatikai modell keretében végrehajtandó egyszerűbb vámeljárások és szereplőkre összpontosító felelősség. Az adattér megkönnyítené a különböző szereplőktől származó információk gyűjtését, az információk uniós vámügyi kockázatkezelés céljából történő feldolgozását és más illetékes hatóságokkal való cseréjét.
4. *Az uniós vámügyi adatteret kezelő koordinációs és műveleti uniós vámhatóság:* Egyszerűbb vámeljárások végrehajtása az EU vámügyi adattere révén, amelyet (a 2. lehetőség mellett) a működés-kockázat-kezelésért, az adatkezelésért és az egyszerűsített eljárások biztosításáért felelős uniós vámhatóság kezel.

Az előnyben részesített alternatíva a 4. lehetőség. Három eleme (reformált vámeljárások, amelyeket egy uniós vámhatóság által kezelt központi uniós vámadattérben hajtanak végre) egymást erősítve jobb eredményeket érnek el, és Unió-szerte szinergiákat hoznak létre. Ez a leghatékonyabb lehetőség, mivel a központi struktúrákba való beruházás jelentősen csökkenti a tagállamok és a vállalkozások költségeit.

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

Az érdekelt felek nagyrészt egyetértenek abban, hogy a vámhatóságoknak egységesen kell eljárniuk, egyszerűbb vámeljárásokat követve, az egyes lépésekhez kapcsolódó egyértelmű felelősségi körökkel, hatékonyabb együttműködés kell a vámhatóságok és más hatóságok között, valamint egyszerűsített adatszolgáltatás egy uniós szintű informatikai vámügyi környezetben. Nincs jelentős ellenvetés a vámreform egyik lehetséges elemével szemben sem.

A vámhatóságok többnyire kedvezően ítélik meg a kereskedőkkel való megújított partnerséget az adatokhoz való jobb hozzáférésért cserébe, de eltérő álláspontot képviselnek az informatikai fejlesztések és az irányítási reform további kiadásairól.

C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatívák (ha nincsenek ilyenek, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?

- **A vámfelügyelet megerősítése.** Az adatokhoz való jobb hozzáférés és az adatok uniós vámügyi adattér révén történő feldolgozása hatékonyabbá teszi az uniós kockázatkezelést, és növeli a vámhatóságok kapacitását a csalások felderítésére az uniós szinten eljáró kockázatos gazdasági szereplők profilalkotása révén. Ez további bevételeket fog generálni az Unió és tagállamai számára. Az adatokhoz való jobb hozzáférés és a hatóságok közötti jobb koordináció növelni fogja a vámhatóságoknak az uniós követelményeknek meg nem felelő áruk felderítésére és feltartóztatására

irányuló kapacitását, ami a polgárok és a fogyasztók javát szolgálja.

- **A jogszerű kereskedelem adminisztratív terhei és megfelelési költségei csökkennek.** A felülvizsgált eljárások egyszerűbbek, az információkat egyszer gyűjtik be a megfelelő forrásból az uniós vámadattér egyetlen interfészén keresztül.
- **A funkciók (informatikai, adat- és kockázatkezelési) központosítása jelentős megtakarításokat eredményez a tagállamok** vámügyi informatikai kiadásai tekintetében. Az **uniós vámhatóság biztosítja a** nemzeti vámigazgatási szervek és más hatóságok közötti **koordinációt.**
- **Az e-kereskedelem versenyfeltételei megegyeznek a hagyományos kereskedelemével.** A felülvizsgált eljárások lehetővé teszik az e-kereskedelmi szereplők számára, hogy egyszerűbb módon nyújtsanak pénzügyi és nem pénzügyi információkat, és felelőssé teszik őket az információkért; a fogyasztók számára előnyös az árak és díjak nagyobb átláthatósága, az adóalakítások tekintetében az ellátási láncokban jelentkező zavarok csökkenése, valamint a káros árukkal szembeni jobb védelem.
- **A vámunió egységesen működik.** A felülvizsgált eljárásokat egy központi uniós vámadattérben egy központi uniós vámhatóság hajtja végre annak érdekében, hogy megkönnyítse az egységes végrehajtást valamennyi tagállamban, és elkerülje az eltéréseket.

Milyen költségekkel járnak az előnyben részesített alternatívák (ha nincsenek ilyenek, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?

Az előnyben részesített alternatíva uniós költségvetést terhelő költségei a következőkből adódnak:

- **Az uniós vámadattér központi fejlesztése.** Az uniós szolgálatok 15 év alatt 559 millió euróval többet fektetnek be az alapforgatókönyvhöz képest (magasabb egyszeri beruházások szükségesek az első 7 évben), és 2 milliárd euróval járulnak hozzá az adattér fenntartásához. A költségek központosítása jelentős gazdasági megtakarításokat eredményez a tagállamok informatikai kiadásai szempontjából.
- **Az uniós vámhatóság létrehozása** a 15 éves időszak alatt további 230 millió EUR nettó teljes munkaidős egyenérték-költséget tesz szükségessé uniós szinten. A Hatóságot fokozatosan, több mint 8 év alatt hozzák létre, és a 9. évben stabilizálódik, összesen 250 teljes munkaidős egyenértékre becsült személyzettel.

A költségek becslése folyó árakon történik, az időzítés, az átállás és a jelzett egyéb feltételezések alapján.

Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?

A kezdeményezés várhatóan nem gyakorol kedvezőtlen hatást a kkv-kra. Kulcsfontosságú elemei összhangban vannak a kkv-k elvárásaival és prioritásaival, és megkönnyítik a kkv-k külkereskedelemben való részvételét. A kkv-kra gyakorolt legjelentősebb hatás a vámeljárássok reformjából fog származni, ami egyszerűsítési előnyökkel jár valamennyi kereskedő számára. A kkv gyártók előnyére válnak azok az intézkedések, amelyek célja az uniós szabályoknak és szabványoknak meg nem felelő importált termékek által támasztott tisztességtelen verseny csökkentése.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A 4. lehetőség keretében bekövetkező központosítás csökkenteni fogja a tagállamok adminisztratív költségeit, mind az informatika, mind a személyzet tekintetében.

A becslések szerint 15 év alatt a tagállamok összesen 21 milliárd euró informatikai megtakarítást realizálnak és további 1 milliárd eurónyi időt takarítanak meg a jelenlegi feladatok alól felszabaduló személyzet kapcsán. Ezeket az előnyöket folyó árakon becsülik meg, az időzítés, az átállás és a jelzett egyéb feltételezések alapján.

Arányosság?

Az előnyben részesített alternatíva nem lépi túl a problémák teljes körű kezeléséhez szükséges mértéket, tekintettel a vámunió előtt álló kihívások nagyságrendjére és súlyosságára.

D. További lépések

A monitorozást és értékelést megkönnyíti az uniós vámügyi adattér, és végrehajtása a vámunió teljesítményének megerősített mérése révén történik.